

TREBALLANT PER LA COEDUCACIÓ EN L'ÀMBIT DE LA COOPERACIÓ INTERNACIONAL

Joan Rodríguez Recio,
responsable de cooperació internacional STEI Intersindical

Un dels eixos que defineixen el model de sindicalisme sociopolític de l' STEI Intersindical és ser un actor actiu dins de la solidaritat i la cooperació internacional. Al llarg de més dels 25 anys de feina en el camp de la cooperació per al desenvolupament, hem superat els cent projectes centrats fonamentalment en tres països: el Marroc, Guatemala i el Perú.

STEI Intersindical entén que la cooperació al desenvolupament ha de fomentar i donar suport a canvis d'actituds, estructures i mecanismes en els àmbits polític, jurídic, social i domèstic, amb la finalitat de reduir les desigualtats de gènere; i de manera particular fomentar el repartiment de poder polític i la participació plena i igualitària de les dones en la presa de decisions, així com l'apoderament econòmic, tant en l'accés com en el control dels recursos.

Des de l'inici, tots els projectes de cooperació realitzats han girat entorn de dues línies estratègiques que, com a educadors, en-

tenem que són complementàries: "l'educació" i "la igualtat de gènere". Ja l'any 1995 vàrem elaborar una "*Estratègia de Gènere i Desenvolupament*", que va sorgir del nostre compromís amb les polítiques d'igualtat i la voluntat d'impulsar la perspectiva de gènere en les accions de cooperació internacional.

Tenim el convenciment que, per a combatre la pobresa, reduir les desigualtats i potenciar el desenvolupament

dels pobles, no es pot oblidar o relegar la meitat de la població.

Per a elaborar l'estratègia de gènere partim de l'anàlisi de la realitat (molt diferent a la nostra), que es viu als països en els quals actuam; i així tenir una eina contextualitzada que ens permet donar suport a polítiques d'igualtat en totes les nostres actuacions de cooperació internacional.

Projectes		Projectes realitzats	Dones Beneficiaries
Promoció de l'equitat de gènere i suport integral a les dones i nenes víctimes de violència familiar en el Nord del Marroc.		5	1.100
Formació Cívica política de dones mares mates del conflicte armat. Guatemala		22	1.250
Alfabetització per horts familiars de dones mares. Guatemala.		20	1.640
Cursos semi presencials realitzats en Plataforma Moodle Solidària, realitzats al Perú, Guatemala, Hondures i El Salvador.	✓ La reivindicació de ser dona.	12	380
	✓ Educació Integral: Sexualitat sense captivitat.	4	120
	✓ El currículum ocult.	4	120
	✓ Violència i discriminació a l'aula.	10	320
	✓ Aconseguir la igualtat entre homes i dones un repte possible.	3	95
	✓ Caminant cap a una escola inclusiva.	12	365
	Totals	92	5.390

L'educació crea les condicions per a enfortir el paper de les dones i és, alhora, el pas previ per al seu accés a qualsevol altra forma d'apoderament. Treballar per la coeducació s'ha convertit en un procés que hem inclòs en el marc lògic dels projectes, intentant amb això compartir amb els nostres socis locals dels països empobrits la idea que coeducar va més enllà de l'educació mixta, i que cal una pràctica que treballi la convivència i afavoreixi relacions que estableixin el respecte, la col·laboració i la solidaritat entre homes i dones.

Si la coeducació, en redefinir el model d'escola, té dificultats per a aplicar els principis de gènere i diversitat sexual en totes les etapes educatives en el nostre propi entorn, és fàcil imaginar les dificultats amb què es troben els països empobrits que compten amb sistemes educatius febles, escassament dotats econòmicament i on el dret universal a una educació pública, gratuïta, de qualitat, igualitària i laica és una quimera.

En tots els fòrums internacionals es reconeix la importància de la coeducació, però existeixen nombrosos obstacles que s'oposen a aquest canvi educatiu: les dinàmiques masclistes, la pobresa, els prejudicis, l'escassetat de mitjans... Però una de les dificultats més grans per a realitzar el canvi de model d'escola ve donat per l'aplicació de reformes educatives que s'han donat en aquests països: reformes basades en valors i principis neoliberals en els quals s'infravaloren les polítiques edu-

catives centrades en el principi de la coeducació.

La nostra obligació és acompanyar processos de cooperació que contribueixin a transformar la vida a les escoles des de la mirada del feminisme i canviar les persistents situacions de discriminació cap a les alumnes que actuen perpetuant l'absència i invisibilització de les dones en el currículum. El que denominam "currículum ocult" té tanta força que determina el que fa i tria l'alumnat, tant en la seva vida com en la seva carrera professional o formativa. Cercam incorporar a l'escola una altra manera d'educar des de l'experiència de la meitat de la humanitat; treballam per a poder anomenar en femení i en masculí, per a incorporar la història i els sabers de les dones als currículums de cada país. Apostam per un canvi de model que ha de començar pel professorat.

Treballar per la coeducació s'ha convertit en un procés que hem inclòs en el marc lògic dels projectes

Coeducació és molt més que educació mixta. És necessària la convivència, el respecte, la col·laboració i la solidaritat entre homes i dones. La coeducació és un model que reinventa l'escola i obri

les aules a la mirada i a les experiències de totes i tots.

En els països en els quals treballam, el model predominant d'escola potencia els rols de gènere i perpetua d'aquesta manera els estereotips que limiten i coaccionen la llibertat sexual. En molts casos s'imparteix una educació diferenciada per sexes mitjançant la separació física i curricular del procés educatiu de tots dos grups; per tal motiu, un dels objectius en les nostres accions de formació docent és apostar per la desaparició de models que disgreguen l'alumnat per sexe i que són la representació de societats basades en principis masclistes tradicionals.

Cercam una cooperació d'anada i tornada que comparteixi la lluita per una escola que obri les aules a la mirada i a les experiències de totes i tots. És veritat que s'han fet passes cap al model d'escola mixta, dominant en el nostre sistema educatiu actual; però des de l'STEI Intersindical i Ensenyants Solidaris apostam per una escola coeducativa, que contempli l'escola com un espai en el qual cal desconstruir valors patriarcalss assumits com a tradicionals i que contribueixen a augmentar les diferències entre homes i dones.

La solidaritat i la cooperació internacional han de treballar perquè l'escola transmeti un ensenyament coeducatiu amb l'objectiu d'eliminar estereotips socials i les jerarquies culturals entre nines i nins. ■